

Поради батькам з розвитку мови

У світі звуків

Наше мовлення складається із звуків. Правильно вимовляти звуки рідної мови дитина має навчитися до школи. Важливим завданням мовленнєвого розвитку дітей є виховання звукової культури мовлення. Поняття звукової культури мовлення досить складне і широке, воно містить цілий ряд важливих компонентів : чітку артикуляцію звуків рідної мови, фонетичну і орфоепічну правильність мовлення, правильне мовленнєве дихання, силу голосу, темп і тембр мовлення, інтонаційні засоби виразності (наголос, логічні паузи, ритм), фонематичний слух. У дошкільному віці простежується неправильна вимова дитиною звуків. Це цілком закономірне явище. Але більшість дітей не може самостійно опанувати правильну звуковимову, отже, потребує допомоги дорослих, настане час, і дитина сама навчиться говорити. Якщо ж малюк продовжує і за рік-два говорити з помилками, вони дивуються : «Чому ж досі не навчився говорити правильно?» Допомогу дітям із серйозними вадами мовлення надають спеціалісти - вчителі-логопеди. Щоб своєчасно виправити звуковимову дітей, батьки мають знати ті вади. Які найчастіше зустрічаються у дошкільному віці. Розрізняють такі види неправильної вимови : пропуск звуків, заміна звуків, спотворення звуків.

Чиста і правильна звуковимова залежить від багатьох чинників. Значну роль відіграють індивідуальні особливості дитини, стан її психічного розвитку. Недоліки вимови звуків можуть бути зумовлені пошкодженням центрального або периферійного відділів мовленнєвого апарату внаслідок інфекційних хвороб або вроджених вад. У таких випадках потрібне втручання ще й спеціалістів-лікарів. Послідовна і систематична робота з дитиною над формуванням звуковимови сприятиме своєчасному виправленню мовленнєвих вад, досягненню на кінець дошкільного віку чіткої вимови усіх звуків рідної мови.

Поради батькам

- Не повторюйте за дитиною неправильної вимови звуків.
- Розмовляйте з дитиною, правильно вимовляючи слова.
- Своєчасно виправляйте неправильну звуковимову дитини.
- Якщо мовлення вашої дитини нечітке і незрозуміле для оточення, зверніться до вчителя-логопеда.
- Вірші, чистомовки, скоромовки стануть надійними помічниками у вихованні правильного і виразного мовлення вашої дитини.

За законами граматики

Оволодіти граматичною будовою мовлення означає навчитися правильно вживати відмінкові закінчення слів, дієслівні форми та їх видозміни, суфікси, префікси, узгоджувати іменники з іншими частинами мови в роді, числі та відмінку, правильно будувати речення, додержуючи відповідного порядку слів у ньому, вживати прийменники, сполучники, будувати складнопідрядні і складносурядні речення.

З раннього віку дитина має засвоїти граматичні значення слів рідної мови, без цього вона не може розуміти мовлення. Щоб дитина засвоїла граматично-правильне мовлення - дорослі мають правильно говорити.

Найтиповіші помилки у мовленні дітей такі :

- граматичні помилки словотворення;
- граматичні помилки у словозміні.

Граматичні помилки у дитячому мовленні - це закономірне явище в процесі засвоєння мови, і причинами їх є вплив неправильного мовлення оточення, педагогічна занедбаність мовлення.

Граматичні помилки у мовленні дітей потрібно одразу виправляти.

Поради батькам

- Постійно стежте за правильністю мовлення дітей.
- Своєчасно виправляйте граматичні помилки.
- Не втручайтесь у дитячі розповіді, спочатку вислухайте дитину, а потім виправляйте помилку.
- У двомовних сім'ях завжди звертайте увагу на те, якою мовою говорить ваша дитина, виправляйте помилки двомовності.

Монолог чи діалог

Чи вмєє ваша дитина відповідати на запитання, звертатися із запитанням? Чи вмєє логічно і послідовно розповісти про свою діяльність, бачене, почуте, пережите? А як розвинена у неї фантазія? Чи складає сама розповіді, казки? Усі ці мовленнєві навички дуже потрібні будуть вашій дитині в школі. Усне мовлення людини існує у двох формах : діалогічній і монологічній. Змалку дитині варто спілкуватися з людьми, ділитися своїми думками враженнями і переживаннями. У сім'ї цю потребу можна задовольнити через індивідуальні розмови та бесіди з малюком. Розмова дорослих з дитиною має особливе значення, вона впливає на розвиток мовлення і загальний розумовий розвиток. Діти, з якими батьки багато і вдумливо говорять, розвиваються швидше і мають правильне мовлення.

Поради батькам

- Використовуйте кожну вільну хвилину для розмови з дитиною.
- Пам'ятайте, що головними й провідними співрозмовниками в родині є мати, батько, дідусь чи бабуся.
- Запропонуйте дитині змагання «Чия казка краща?», «Чия розповідь краща?» з участю всіх членів сім'ї.
- Не забудьте записати в зошит чи на магнітофон розповіді і казки вашої дитини.

Мовлення дорослих - взірець для наслідування

Мовлення дорослих - приклад для дітей. Успіх мовленнєвого розвитку дитини насамперед залежить від мовлення дорослих і, зокрема, батьків. Маля навчається говорити завдяки слуху і здібності до наслідування. Відомо, що дитина дошкільного

віку легко наслідує неправильну вимову дорослих, переймає місцеву говірку, діалектизми, вульгаризми. Дитина швидше навчиться правильно, якщо чути навколо себе правильну літературну мову дорослих. У розвитку мовлення дітей надзвичайно важливу роль відіграє добрий слух. Батьки мають берегти слух дитини, стежити за станом слухового органа.

Поради батькам

- Стежте за мовленням дітей, своєчасно виправляйте недоліки.
- Пам'ятайте, що ваше мовлення є взірцем для наслідування, тому воно має бути завжди правильним.
- Правильне мовлення - запорука успішного навчання в школі.